

Soldatenko mod Ukraine (appl. 2440/07 EMD dom afsagt den 23. oktober 2008)

Sagsfremstilling:

Den turkmenske statsborger Soldatenko udrejste i oktober 1999 fra Turkmenistan på grund af anklager om overfald på to personer, hvorfor klageren siden den 12. juli 1999 havde været eftersøgt af myndighederne i Turkmenistan. Ifølge klageren var anklagerne begrundet i hans etniske forhold, og han opholdt sig siden sin flugt i Ukraine. Den 4. januar 2007 blev klageren anholdt af det ukrainske politi med henblik på udlevering af ham til Turkmenistan i overensstemmelse med en international eftersøgning på hans person, og en international aftale om udlevering. Den 19. januar 2007 anmodede den turkmenske anklagemyndighed om at få udleveret klager til strafforfølgelse i Turkmenistan. Samtidig blev der givet visse garantier for, at klageren ikke ville blive sigtet for andre end de allerede oplyste forhold, og at klageren ville kunne forlade Turkmenistan efter endt afsoning, ligesom han ikke ville blive udsat for diskrimination baseret på social status, race, etnisk oprindelse eller religion. Den turkmenske vicestatsanklager fremsendte den 19. april 2007 yderligere garanti for, at klageren ikke ville blive behandlet i strid med EMRK artikel 3 og 6, ligesom det blev understreget, at dødsstraf var afskaffet i Turkmenistan.

Påstanden:

Klageren gjorde gældende, at han ved en tvangsmæssig udlevering til Turkmenistan ville risikere at blive udsat for tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling af de turkmenske myndigheder i strid med artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Menneskerettighedsdomstolens bemærkninger:

Domstolen gav klageren medhold i sin klage. Domstolen lagde vægt på baggrundsmateriale fra blandt andre det amerikanske udenrigsministerium og FN om forholdene for mistænkte i straffesager, om forholdene for personer der allerede har tilstået, samt om fængselsforholdene i Turkmenistan. Domstolen lagde endvidere vægt på det forhold, at de turkmenske myndigheder ikke havde fremlagt nogen beviser eller rapporter, der kunne tilbagevise påstandene i baggrundsmaterialet (præmis 71). Herefter fandt Domstolen, at klageren ved en tilbagevenden til Turkmenistan måtte forventes at være i en reel risiko for at blive udsat for behandling i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3. Denne risiko var ikke baseret på klagerens etniske baggrund, men rettere på det forhold, at enhver i en straffesag mistænkt person, som er tilbageholdt af myndighederne, i henhold til de generelle oplysninger om fængselsforholdene i landet måtte antages at være i reel risiko for at blive udsat for tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling. Uanset at klageren var sigtet for en mindre, ikke-politisk forbrydelse var alene det forhold, at han skulle tilbageholdes som kriminel, i sig selv nok til at statuere en risiko for behandling i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3 (præmis 72). Vedrørende den diplomatiske garanti af 19. april 2007 udtalte Domstolen, at det ikke kunne lægges til grund, at vicestatsanklageren havde den fornødne bemyndigelse til at udfærdige den diplomatiske garanti på vegne af den turkmenske stat. Endvidere fandt domstolen det ikke sandsynliggjort, at den diplomatiske garanti reelt ville blive overholdt, når det i forvejen var blevet lagt til grund, at der ikke var et effektivt system til at forhindre tortur i Turkmenistan (præmis 73). Domstolen henviste endelig til det forhold, at de turkmenske myndigheder på trods af konsistente oplysninger fra både IGO'er og NGO'er kategorisk afviste, at der fandt menneskerettighedskrænkelser sted i landet (præmis 73).